

09.08.2023

Pormestari

---

65 §**Hallituksen tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa; Helsingin kaupungin kuuleminen**

HEL 2023-009964 T 00 01 06

Päätös

Pormestari päätti antaa seuraavan vastauksen valtioneuvoston asettaman työryhmän kuulemispyyntöön:

1.Helsingin kaupunki toteaa, että yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden toteutuminen ei ole mahdollista ilman ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien tinkimätöntä kunnioittamista.

Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelma 2021–2023 on tärkeä väline rasismien torjumiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi ja sen kaikki kahdeksan tavoitetta ovat ajankohtaisia nyt ja vastedes. Konkreettisia toimenpiteitä tavoitteiden edistämiseksi tulee jatkaa, mutta niiden määrää tärkeämpänä on pidettävä toimenpiteiden todellista vaikutavuutta ja toteutumista. Jatkotoimien valmistelun tulee pohjautua toimintaohjelman toteutumisen arviointiin. Nykyisen ohjelman valmisteluun kuulunut laajapohjainen osallistaminen on varmistettava myös tulevaisuudessa.

Kolmen tavoitteen nostaminen muita keskeisemmiksi ei ole erityisen tarkoituksenmukaista, koska tavoitteet liittyvät toisiinsa ja tukevat toisiaan; niitä kaikkia tarvitaan moninaisuudelle vastaanottavan yleisen asenneilmapiirin luomiseksi ja rasismien vähentämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa.

Koska kuulemispyynnössä kuitenkin toivotaan priorisointia, Helsingin kaupungin näkökulmasta keskeisinä voidaan pitää ainakin tavoitteita 1, 2 ja 3. Näiden tavoitteiden edistäminen on linjassa Helsingin kaupungin strategisten tavoitteiden kanssa ja auttaa rakentamaan kaupunkia, jossa jokainen, taustasta riippumatta, voi toteuttaa itseään, työskennellä, kokea osallisuutta ja voida hyvin ilman pelkoa syrjinnästä ja luottaen siihen, että jokaisella on sama ihmisarvo. Tavoitteeseen 2 liittyen on erityisen tärkeää ehkäistä ja purkaa työmarkkinoiden haitallista eriytymistä sekä sukupuolen että etnisen taustan tai maahanmuuttaja-aseman perusteella.

Tavoite 6, kuntien kannustaminen aktiiviseen yhdenvertaisuuden ja antirasismien edistämiseen, on kaupungin tulevaisuuden kannalta keskeinen. Pitkäjänteinen työ yhteiskunnan asenteiden ja ilmapiirin kehittämi-

09.08.2023

Pormestari

---

seksi yhdenvertaisuutta edistävään ja monimuotoisuuden hyväksyvään suuntaan on Suomessa ja suomalaisissa kunnissa erityisen tärkeää kahdestakin syystä. Ensinnäkin, niin Suomen kuin Helsingin menestys ja talouden ja julkistalouden kestävyys edellyttävät tähänastista selvästi suurempaa maahanmuuttoa. Toiseksi, globaalit ilmiöt, kuten ilmastokriisi ja geopoliittinen epävarmuus, tekevät Suomesta jatkossa suhteellisesti houkuttelevamman maahanmuuton kohteen. Helsinki puolestaan korostuu maansisäisesti tällaisena kohteena.

2. Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelman toimenpiteiden hyödyllisyyden arviointi on vaikeaa, koska käytettävissä ei ole tietoa siitä, mitkä toimenpiteistä ovat toteutuneet ja millä tavoin. Toimenpiteet, joissa syntyy konkreettinen tulos sekä toimenpiteet, joissa yhdenvertaisuuden edistäminen on kytköksissä rahoitukseen, ovat kuitenkin vaikuttavuuspotentiaailtaan lupaavia. Eri hallinnonalojen, kuten poliisin ja työvoimaviranomaisten, laaja kouluttaminen ja ohjaaminen yhdenvertaisuusasioissa on epäilemättä hyödyllistä. Osaamisen vahvistaminen on tärkeää kaikille asiakasrajapinnassa toimiville.

Helsingin kaupungin näkökulmasta on myönteistä, että ohjelmaan on sisällytetty toimenpiteitä kuntien tukemiseksi rasismien vastaisessa toiminnassa ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi. Helsingin kaupungin palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2022–2025 mukaan kaupungin on tarkoitus ottaa käyttöön Yhdenvertainen Suomi -ohjelman puitteissa kunnille tuotettuja materiaaleja, työkaluja ja malleja. Näiden helppo saatavuus ja käyttöönoton tukemisen resursointi on tärkeää.

3. Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelma keskittyy erityisesti rasismien vastaisiin toimiin, joita on erittäin tärkeää jatkaa. Konkreettisia yhdenvertaisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisen toimenpiteitä tarvitaan valtakunnallisesti myös muihin syrjintäperusteisiin liittyen. Aktiivista syrjintään puuttumisen kulttuuria pitää vahvistaa johdonmukaisesti kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla.

On tärkeää huomioida, että sukupuolten tasa-arvoon sisältyy myös sukupuolen moninaisuuden tunnustaminen ja syrjimättömyys sukupuoli-identiteetistä tai sukupuolen ilmaisusta riippumatta. Vihapuheen ja vihatarkoitusten kitkemiseen on tärkeää panostaa. Uskonnonvapautta tai sananvapautta ei saa käyttää perusteena yksilön tai väestöryhmän hallintamiseen tai oikeuksien kaventamiseen. Huomiota on syytä kiinnittää myös useiden päällekkäisten vähemmistöasemien tuottamaan moniperustaisen syrjinnän riskiin.

Lakiuudistusten ja kehittämistoimien perustaksi tarvitaan laadukasta ja monialaista tutkimustietoa. Uudistusten vaikutusten ennakoarviointia,

09.08.2023

Pormestari

mukaan lukien sukupuoli- ja yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi, tulee toteuttaa nykyistä johdonmukaisemmin.

Syrjintää kohdanneiden henkilöiden käytössä olevien oikeussuojakeinojen pitää olla helposti saavutettavia ja toimivia luottamuksen vahvistamiseksi viranomaisiin.

Suomalaisen yhteiskunnan yleisen asenneilmapiirin kehittyminen laajalaisesti moninaisuutta hyväksyväksi ja arvostavaksi edellyttää kunnioittavaa puhetapaa ja käytöstä kaikilta. Erityisen tärkeää tämä on kun kyse on poliittisista päättäjistä tai muista yhteiskunnallisesti näkyvistä henkilöistä niin hallinnossa, elinkeinoelämässä kuin kolmannellakin sektorilla. Esimerkeillä on voimaa.

Monimuotoinen, hyvinvoiva ja mahdollisuuksiinsa luottava väestö on Suomen vahvuus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, Kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kuulemispyyntö 31.7.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtioneuvoston kanslia

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtioneuvoston kanslia on pyytänyt 31.7.2023 kirjallista kuulemistä 9.8.2023 mennessä Helsingin kaupungilta koskien Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä sekä yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämistä suomalaisessa yhteiskunnassa. Kuulemistä on pyydetty hallituksen tiedonantoa valmistelevan työryhmän työn tueksi.

09.08.2023

Pormestari

Kuulemispyyntöön sisältyy kolme kysymystä: 1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota? 2. Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä? 3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan pormestari antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen suomalaisessa yhteiskunnassa on periaatteellisesti merkittävä asia, mutta valtioneuvoston kanslian kuulemispyyntöön vastaamiseen annettu aikataulu ei mahdollistanut asian käsittelyä kaupunginhallituksessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Liitteet

1 Kuulemispyyntö 31.7.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtioneuvoston kanslia

Otteen liitteet
Esitysteksti

09.08.2023

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 65 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

09.08.2023

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 10.08.2023.